

MILENA KOLIBCZYŃSKA – płocczanka, absolwentka Małachowianki i polonistyki na UW. Od 2000 do 2019 r. dziennikarz i redaktor ptockiego oddziału „Gazety Wyborczej”, dziś – kierownik działu upowszechniania i promocji Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Mama 13-latki i 7-latka.

WIRTUALNY REJS EDUKACYJNY. SEKCJA KULTURALNO-OŚWIATOWA

MILENA KOLIBCZYŃSKA

– Drodzy uczniowie, za trzy dni klasówka. Obowiązuje materiał od strony 150 do 190 podręcznika. Proszę się przyłożyć – mawiał nauczyciel. Uczniowie przykładali się, wkuwali na pamięć od strony 150 do 190, pisali klasówkę i zapominali o sprawie. I tak aż do końca książki, szkoły i edukacji w ogóle.

Taki model nauczania pamiętam ze swego dzieciństwa. Prawdziwy świat i żywi ludzie wydawali się czymś zupełnie oderwanym od zdobywanej przez nas wiedzy. Dlaczego w ogóle się tego uczymy? Co z tego wynika? Gdzie może nas to doprowadzić? O takich sprawach w szkole sprzed lat 20 mówiło się bardzo mało.

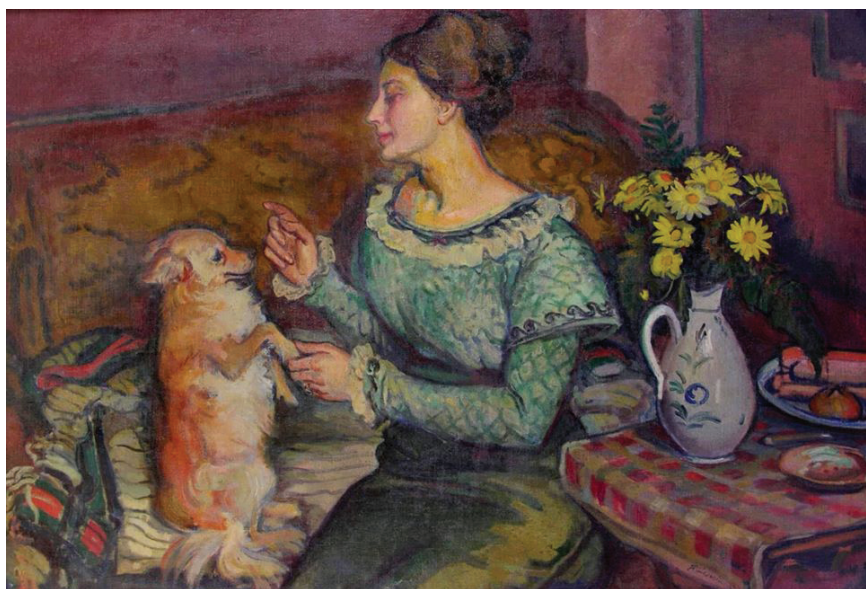
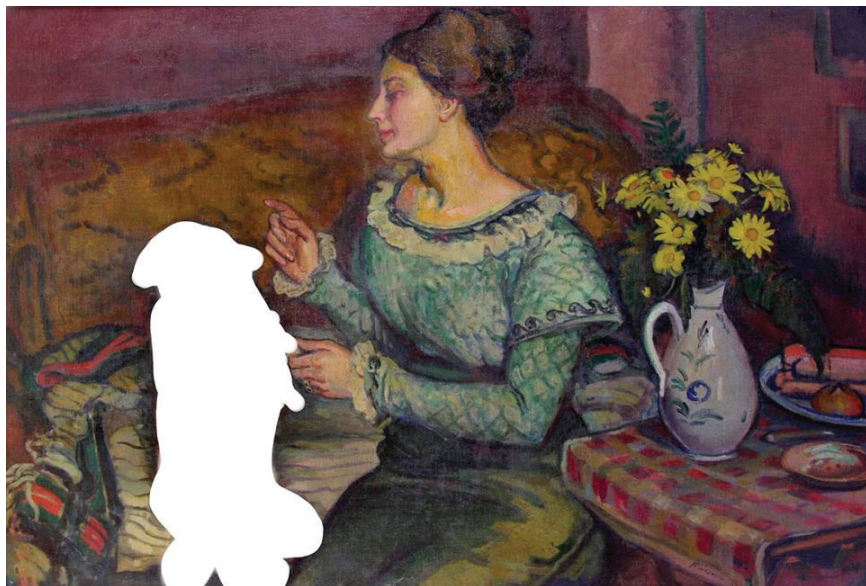
Żałuję tego czasu, żałuję zmarnowanych okazji. Szkoda, że już wtedy, na etapie szkoły, nikt (przepraszam, prawie nikt – były wyjątki!) nie pokazał nam, że nauka, zdobywanie wiedzy, może być

fascynującym procesem odkrywania tajemnic naszego nie mniej fascynującego świata.

Na szczęście szkoła się zmieniła, zmieniły się podręczniki, zmienili się sami nauczyciele (piszę to z perspektywy mamy uczennicy klasy VII szkoły podstawowej). Szkoła otwiera się na świat, nie boi się jego złożoności i bogactwa. Nauczyciel coraz rzadziej mówi „przygotujcie materiał od strony 150 do 190 podręcznika”, a coraz częściej zaleca „dowiedzcie się jak najwięcej o...”. Wysyła ucznia w świat na poszukiwania.

A gdzie uczeń może prowadzić swoje poszukiwania? Rzecz jasna – w Internecie. Drodzy nauczyciele – jeśli chcecie poradzić uczniowi, gdzie powinien zajrzeć, oto moje małe internetowe podpowiedzi z dziedziny historii sztuki, historii, literatury i języka polskiego. Udanego szperania!

MILENA KOLIBZYŃSKA

1. Muzeumplock.eu

Będę teraz sroczką, która pochwali swój ogonek (pracuję w Muzeum Mazowieckim w Płocku) – ale robię to z absolutnie czystym sumieniem. Muzeum Mazowieckie to świetne miejsce do zdobywania wiedzy. Część jego oferty znajdziecie w Internecie na stronie muzeum w zakładce „Edumuzeum” lub na Facebooku – wystarczy, że w facebookową wyszukiwarkę wpisiecie #edumuzeum.

Znaleźć tam można przede wszystkim nasze karty edukacyjne poświęcone sztuce z przelotu wieków XIX i XX, art déco oraz historii Płocka, regionu i Polski, poczynając od czasów Słowian, a na XVIII wieku kończąc. Karty można przeglądać online, można je także pobrać i wydrukować. Mają atrakcyjną formę, skondensowaną treść i są doskonałym uzupełnieniem szkolnych podręczników.

Karty „secesyjne” na co dzień pomagają naszym młodym gościom w zwiedzaniu muzealnej Galerii Malarstwa i Rzeźby. Są jednak czymś więcej niż muzealnym przewodnikiem. To kompendium wiedzy o sztuce, filozofii i atmosferze przelotu wieków XIX i XX. Zawierają m.in. kalendarium najważniejszych wynalazków naukowych, nazwiska największych myślicieli, najważniejsze prądy, tendencje i nurty w sztuce, literaturze, filozofii, do tego reprodukcje najważniejszych dzieł, znaczące cytaty. Znaleźć w nich można także całą masę zadań, zagadek i wskazówek, które pomogą każdemu poczuć ducha prawdziwej secesji.

Karty „art déco” pomagają w zwiedzaniu muzealnej wystawy sztuki

XX-lecia międzywojennego. Ale nie tylko – dowiedzieć się z nich można, jak rozpoznać art déco, co to był neoklasycyzm, a co funkcjonalizm, czym charakteryzowała się rzeźba z okresu XX-lecia międzywojennego i dlaczego w tym czasie tak zawrotną karierę zrobiła artystyczna tkanina. Do tego poczytacie w nich o międzynarodowej wystawie w Paryżu w roku 1925 – to ta, na której polskie wzornictwo odniosło wielki sukces, o Tamarze Łempickiej, Zofii Stryjeńskiej, Leonie Chwistku, który stosował w malarstwie prawidła matematyki, i nadwornym portreciście maharadzów Stefanie Norblinie.

WIRTUALNY REJS EDUKACYJNY. SEKCJA KULTURALNO-OŚWIATOWA

Karty „historyczne” – pomocne w zwiedzaniu naszej historycznej ekspozycji „X wieków Płocka” – odpowiadają na tak nurtujące pytania, jak: czy Słowianie mogli bez problemu zjeść jogurt?, jak wyglądał podwórzec płockiego zamku, gdy bywała w nim królowa Bona?, czy w Płocku nad Wisłą w XVI wieku była łaźnia? (podpowiemy od razu, że tak!). Opisują wiele fascynujących faktów z dziedziny archeologii, architektury, sztuki, obyczajowości, filozofii, ilustrowanych zdjęciami, rysunkami, mapami. To ciekawa podróż przez wieki; mnóstwo w nich ciekawostek i krótkich zadań do wypełnienia.

To dla starszych. Dla młodszych mamy kolorowanki (także do pobrania i wydrukowania) powstałe z naszych najpiękniejszych obrazów i witraży – „Ryb” Stefana Matejki (bratanka Jana), „Walki Dobra i Zła” Edwarda Okunia, anonimowego portretu Mihramah, córki Sulejmana Wspaniałego. Każdemu obrazowi do pokolorowania towarzyszy krótki tekst o artyście.

Polecam także nasz cykl „Unikaty spod łopaty” (do znalezienia na FB – #unikatyspodłopaty) z najciekawszymi obiektami archeologicznymi prezentowanymi w muzeum. Dowiedzieć się z nich można niemal wszystkiego o neolitycznej kamiennej buławie albo o fideli płockiej, prababci współczesnych skrzypiec, znalezionej przez archeologów w starej latrynie na płockim Starym Rynku.

Na Facebooku i kanale na portalu YouTube Muzeum Mazowieckiego w Płocku zamieszczono dwa ciekawe filmowe cykle poświęcone secesyjnym wnętrzom, skarbowi sztuki Dalekiego Wschodu, płocczanom pochodzenia żydowskiego i zwierzętom. W pierwszym (do wyszperania po hasztagu #zwiedzanienaekranie) pracownicy muzeum oprowadzą po ekspozycjach MMP i zdradzą sekrety m.in. secesyjnych buduarów, „Wielkiej fali w Kanagawie” – arcydzieła sztuki japońskiej – oraz tzw. małej synagogi z ulicy Kwiatka 7.

W drugim, tym o zwierzętach, Aleksander Niweliński, wieloletni dyrektor płockiego zoo i wielki przyjaciel muzeum, prezentuje naszą kolekcję spreparowanych (mówiąc bardziej brutalnie – wypchanych)

zwierząt. A przy okazji opowiada masę ciekawostek o borsukach-czyścioszkach, bojowniczo nastawionych do życia kretach i wielkim jesiotrze, którego wyłowiono z Wisty przed wojną.

Petną wirtualną ofertę Muzeum Mazowieckiego w Płocku znajdziecie w sieci właśnie tu – #MuzeumMazowieckieOnline.

2. Mnw.art.pl

Muzeum Narodowe w Warszawie zaprasza dzieci w wieku 6-12 lat na wirtualne lekcje online (zajęcia są płatne, uczestnicy po uiszczeniu opłaty dostają link do lekcji). Tematy? M.in. „Na sportowo” – muzeum zachęca w niej do zorganizowania dla swojej rodziny i przyjaciół igrzysk w stylu starożytnej Grecji. Jest też „Rejs po Wiśle”, wodna wyprawa, w czasie której dzieci podróżują do miast, miasteczek i wsi leżących nad Wisłą i poznają związane z nimi opowieści i legendy.

Na stronie znajdziecie także warsztaty online z mnóstwem tematów do wyboru (mnie najbardziej podobają się „Z wizytą u Matejki”, „Na Jedwabnym Szlaku” i „Jak wyrzeźbić zwierzę”). Warsztaty odbywają się na platformie Zoom i są płatne.

I inny typ warsztatów – tym razem bezpłatne. W czasie kwarantanny edukatorzy warszawskiego muzeum przygotowali serię zajęć, z których można korzystać bez żadnych przeszkód. Znajdziecie je w zakładce „Oferta edukacyjna online na czas kwarantanny”. Każdy z takich warsztatów to fascynująca przygoda ze sztuką i historią, do każdego dołączone są materiały, quizy, zadania. Przykładowe tematy to: „Dalekomorska podróż”, „Zwierzęta w sztuce”, „Bohaterowie obrazów”, „Życie codziennie w średniowieczu”.

Online (za opłatą) odbywają się również spotkania dla opiekunów. Muzealnicy podpowiadają, jak mówić dziecku o sztuce, jak zachęcać je do kontaktu z malarstwem, rzeźbą, plakatem, jak odpowiadać na dociekliwe dziecięce pytania i jak uczynić ze spotkania ze sztuką fascynującą przygodę.

MILENA KOLIBCZYŃSKA

Są jeszcze spotkania bezpłatne i dla wszystkich, a zatytułowane „Czego w muzeum nie widać”. Kuratorzy MNW zapraszają za pośrednictwem Facebooka i kanału YouTube do magazynów muzeum, na co dzień ukrytych przed oczami zwiedzających. Prezentują m.in. orientalną porcelanę, polską sztukę użytkową, unikatowe zdjęcia.

Jest także sporo do przeczytania. Np. w zakładce „Dekameron 2020”, gdzie konkretne dzieło ze zbiorów MNW jest punktem wyjścia do refleksji na wiele tematów. Autorami tekstów są edukatorzy Działu Edukacji MNW, na co dzień prowadzący zajęcia w muzealnych galeriach. Tematy to m.in. „O przegranym starciu rzeczywistości z wyobrażeniami. Malarskie wizje Somosierry”, „Osiemnastowieczna choroba, na którą warto zapaść”, „Jeść czy nie jeść – to jest pytanie. Rozkosze podniebienia w czasach zarazy”.

Na stronie MNW znajdziecie także bardzo popularny wśród miłośników sztuki cykl nagrań „Muzealne wtorki” (co wtorek o godzinie 13 w sieci pojawia się kolejny podcast). Wykłady dotyczą sztuki z różnych epok, stylów i kierunków, ważnych artystów

i muzealnych arcydzieł. Każdemu towarzyszy prezentacja i krótka, ale pięknie ilustrowana i arcyciekawa karta pracy-quiz. Nic, tylko korzystać!

I ostatnia informacja – na stronie MNW znajdziecie także druki edukacyjne dla dzieci, przydatne nie tylko w czasie zwiedzania wystaw stałych i czasowych warszawskiej placówki, ale po prostu w podróży przez świat sztuki, w którą wyruszyć może każdy nawet z własnej kanapy!

3. Muzeumwarszawy.pl

Oferta edukacji w sieci Muzeum Warszawy jest bardzo różnorodna. Mnie najbardziej podobają się zajęcia z działu „Edukacja obywatelska”, których zadaniem jest przekonać młodego człowieka, że on także ma wpływ na swoje otoczenie. Krótkie lekcje w formie PDF-ów z zadaniami do wypełnienia podpowiadają np. jak zostać miejskim aktywistą. Chodzi m.in. o wyznaczenie na samodzielnie przygotowanym znaku strefy zabaw dla dzieci czy wystosowanie prośby o wolniejszą jazdę skierowanej do przejeżdżających obok boiska kierowców. Dzieci znajdą tu także instrukcję, jak zostać najmłodszym radnym

WIRTUALNY REJS EDUKACYJNY. SEKCJA KULTURALNO-OŚWIATOWA

(przy okazji dowiedzą się, któż to taki, ten radny) oraz jakie prawa przysługują dzieciom. „Ty także możesz wyrazić swój głos” – przekonuje Muzeum Warszawy.

Na stronie muzeum znajduje się także bardzo interesujący dział o legendach. Wprawdzie chodzi o legendy warszawskie, ale Syrenka czy Żłota Kaczka są poniekąd własnością całego narodu, nieprawdaż? Prócz ilustrowanych legend w formie tekstowej, dzieci natrafią tu na ciekawe zadania do wypełnienia – będą mogły uszyć własną Syrenkę, wyciąć Żłotą Kaczkę czy zrobić teatrzyk o Bazyliszku.

Muzeum oferuje także lekcje online i wideo (płatne). Lekcja wideo to np. „Przed czy za kamerą?”, poświęcona sztuce filmowej, albo „Siedem wieków w Warszawie”, opowiadająca o dziejach stolicy od jej założenia aż po powojenną odbudowę. Lekcjom towarzyszą karty edukacyjne z zadaniami.

Lekcje online odbywają się na platformie Zoom i także dotyczą historii Warszawy (charakter lekcji można dopasować do wieku klasy). Spotkaniu na Zoomie i muzealnej opowieści towarzyszy wspólne rozwiązywanie quizów, zagadek i oglądanie fragmentów filmów. Można także zadawać pytania muzealnemu edukatorowi.

4. [Artsandculture.google.com](https://artsandculture.google.com)

Google Arts & Culture to aplikacja (i jednocześnie strona internetowa), dzięki której, nie ruszając się z domu, przeniesiemy się do najstynniejszych muzeów – Uffizji we Florencji, National Gallery w Londynie czy Muzeum van Gogha w Amsterdamie. Do projektu wciąż dołączają kolejne placówki, w tym te z Polski. Platforma oferuje wirtualne spacerki i wystawy, filmy sferyczne, artykuły poświęcone konkretnym artystom, nurtom, dziedzinom sztuki, kulturom innych krajów, postaciom i wydarzeniom historycznym, do tego zdjęcia dzieł sztuki w superwysokiej rozdzielczości. Obrazy, rzeźby, fotografie oglądać można w porządku chronologicznym czy pogrupowane według kolorów. Jest tu np. tysiąc elementów (artykułów, zdjęć,

filmów) poświęconych secesji, 142 elementy dotyczące Michała Anioła, 335 o Nelsonie Mandeli i 44 000 o Chinach. Są też „artystyczne eksperymenty” – puzzle, kolorowanki, krzyżówki, quizy, apka wyszuka portrety osób podobnych do siebie bądź przerobi twoje selfie na konkretny styl malarski.

5. [Pinakotekta.zascianek.pl](https://pinakotekta.zascianek.pl)

Strona o wiele bardziej skromna, ale niezwykle przydatna i prosta w obsłudze. Zamieszczono tu – po prostu – zbiór polskich malarzy w porządku alfabetycznym. Po wybraniu konkretnego nazwiska otwiera się wam zwarta, nieprzetadowana galeria z pracami danego artysty. Szybko wychwycicie styl, ulubione tematy, klimat prac Axentowicza, Żmurki czy Chełmońskiego. Zaścianek skupia się na artystach tworzących na przełomie wieków XIX i XX, ale w przygotowaniu jest zakładka „Dawni mistrzowie”.

MILENA KOLIBCZYŃSKA

kroczy młodość

2.1

Młoda Polska zrodziła się z ambicji i niepokoju młodych ludzi, którzy idą w nieznaną, często obcą, szybko zmieniający się świat. Młodość daje im siłę, aby go poznawać i oswajać. Ze świadą wkraczają w artystyczne życie dużych ośrodków europejskich, takich jak Monachium, Paryż, Wiedeń, przyswajając nowoczesne nurty sztuki i adaptując je do swoich malarskich poczynań.

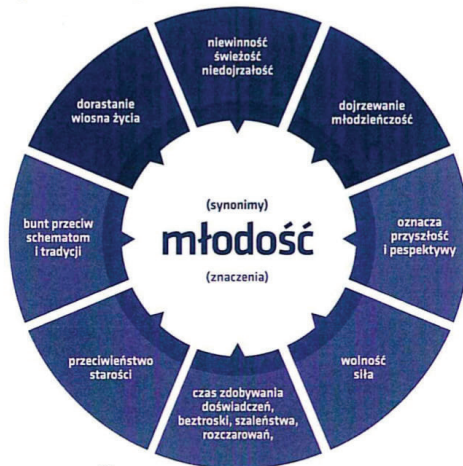
pojęcia

Modernizm, sztuka nowoczesna, ang. modern art – umowny okres (epoka) w dziejach sztuki, którego ramy czasowe wyznacza się od lat 80. XIX wieku (w związku z impresjonizmem) do lat 70. XX wieku (konceptualizm).

Młoda Polska – polska odmiana modernizmu w literaturze, muzyce i sztuce polskiej, przypadającego na lata 1890-1918. Nazwa tego prądu artystycznego jest analogiczna do np. Młodych Niemiec lub Młodej Skandynawii

pomyśl

Zastanów się, czym dla Ciebie jest młodość, a potem popatrz na synonimy i znaczenia tego słowa.

zadanie

Dwa manifesty, dwa spojrzenia na sztukę

Jaka powinna być sztuka według Artura Górskiego, a jaka wedle Stanisława Przybyszewskiego? Wybierz określenia z poniższych, najbardziej współgrające z przedstawionymi cytatami. Zwróć uwagę, w jaki sposób odpowiadają one dwóm aspektom polskiej sztuki wymienionym na dole karty (rodzimość, uniwersalność).

realistyczna, zgodna z oczekiwaniami odbiorcy, tworzona w duchu romantyzmu, odwołująca się do tradycji oświeceniowych, wyrażająca emocje i uczucia, ukazująca piękno świata, podkreślająca polską tożsamość, podniosła w swym wyrazie, dekoracyjna, sprawiająca przyjemność, dająca nadzieję Polakom, żarliwa, odzwierciedlająca stany duszy, nierealistyczna.

Żądamy od sztuki naszej, aby była polska, na wskroś polską – bo jeśli straci rodzimość, straci tym samym siłę i wartość, i swoją rację bytu. Ale obok tego powinna być młoda, mieć w sobie ogień młodości, skrzydła orle, królewskiego ducha, płomiennego ducha Mickiewicza.

Artur Górski,
fr. cyklu artykułów *Młoda Polska*, „Życie”, 1898.

Artysta otwiera [...] życie duszy we wszystkich przejawach; nie go nie obchodzą ani prawa społeczne, ani etyczne [...]. Sztuka tendencyjna, sztuka pouczająca, sztuka-rozrywka, sztuka-patriotyzm, sztuka mająca jakiś cel moralny lub społeczny przestaje być sztuką, a staje się biblią pauperum dla ludzi, którzy nie umieją myśleć [...]. Sztuka demokratyczna, sztuka dla ludu jeszcze niżej stoi.

Stanisław Przybyszewski,
Confiteor, „Życie”, 1899.

RODZIMOŚĆ

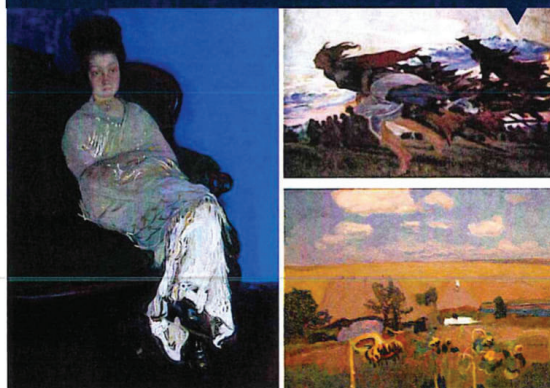

To, co odróżniło polską sztukę tych czasów od sztuki innych krajów europejskich, to ściśle jej związki z zagadnieniami narodowości, tożsamości zbiorowej. Czasy rozbiorów wywarły na nią bardzo silne piętno. Narodowe tematy są trzonem twórczości dwóch największych młodopolskich malarzy, Stanisława Wyspiańskiego i Jacka Malczewskiego, choć podejmowane są przez nich w różny sposób. Elementem budowania polskiej tożsamości była również próba stworzenia stylu narodowego (styl zakopiański) oraz inspiracje folklorem bronowickim, zakopiańskim i huculskim.

RODZIMOŚĆ (od lewej)
Jacek Malczewski, *Polonia*, 1980
Teodor Axentowicz, *Kołomyjka*, 1894
Leon Wyczółkowski, *Stańczyk*, 1898

UNIwersALNOŚĆ (od lewej)
Konrad Krzyżanowski, *Portret żony z kotem*, 1912
Wojciech Weiss, *Strachy*, 1907
Jan Stanisławski, *Słoneczniki i chaty*, 1905

UNIwersALNOŚĆ

To, co łączyło ją ze sztuką europejską, to problematyka i zagadnienia ważne dla pokolenia fin de siècle'u (końca wieku), wrażliwego na przemyslenia egzystencjalne, podatnego na „chorobę duszy”, szukającego sensu i próbującego odnaleźć się w gwałtownie zmieniającym się świecie.

WIRTUALNY REJS EDUKACYJNY. SEKCJA KULTURALNO-OŚWIATOWA

kroczy młodość

2.2

Językiem, którym wypowiadali się młodopolanie, a jednocześnie duchem, który im towarzyszył, był język i duch **symbolizmu**. Przenikał on wszelkie dziedziny twórczości, łącząc się niejednokrotnie z tendencjami impresjonistycznymi, ekspresjonistycznymi czy secesyjnymi.

zadanie

Poniższe obrazy reprezentują polski symbolizm. Zastanów się, na czym polega różnica w sposobie wypowiedzi artystycznej tych dzieł. Czy potrafisz odnaleźć w nich odpowiednio: tendencje impresjonistyczne, ekspresjonistyczne i secesyjne?

Józef Mehoffer
Dziwny ogród, 1902-1903

Ferdynand Ruszczyk
Ziemia, 1898

Leon Wyczółkowski
Orka na Ukrainie, 1892

UNIWERSALNOŚĆ – DWA ODRĘBNE ZAPISY DUSZY

Na górze widzimy obraz Wojciecha Weissa *Demon*, poniżej – Olgi Boznańskiej *Dziewczynka z chryzantemami*. Zwróć uwagę na różnice i podobieństwa w wymowie tych dzieł. Pomogą Ci w tym poniższe określenia.

niepokój, a nawet dramat, duża ekspresja (wyraz twarzy, demon, przechylone krzesło, poza kobiety), dosłowność sytuacji (kontrast – półleżąca płacząca kobieta i kuszący ją, odstręczający demon).

intymny klimat, skupienie, niepokój (oczy – usta – wyraz twarzy, magnetyzm w oczach), niewinność postaci, a jednocześnie dojrzałość spojrzenia, nastrojowość.

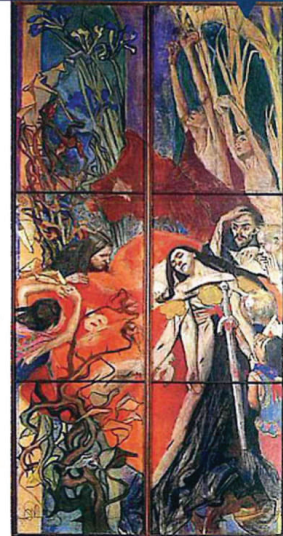
od góry:
Wojciech Weiss
Demon, 1904

Olga Boznańska
Dziewczynka z chryzantemami, 1894

RODZIMOŚĆ – DWA MANIFESTY MALARSKIE

Stanisław Wyspiański

Polonia to projekt witraża do katedry lwowskiej z 1894 roku. Uznany został za „szpetne dziwactwo” i jako witraż pozostał niezrealizowany. Jest częścią gorzko-dramatycznej wizji artystycznej wątku narodowego, podejmowanego przez Wyspiańskiego także w innych dziełach, np. w *Weselu*. Polska przedstawiona tu została jako omdleająca kobieta w żałobie. W górze projektu widnieje postać Maryi, ubranej w ludowy strój. Cierpienie miesza się tu z modlitwą, żałoba z nadzieją. Wszystko spowite zostało dekoratywną przestrzenią z kwiatami, cierniami, ognistymi plamami barwnymi. Symboliczno-dekoracyjny język artystyczny jest charakterystyczny dla twórczości Wyspiańskiego.

Jacek Malczewski

Melancholia. Prolog. Widzenie. Wiek ostatni w Polsce to obraz namalowany w latach 1890-1894. Przedstawia pracownię artysty, który skupiony siedzi przy sztalugach. Za nim kłębią się liczne postaci, nawiązujące do tragicznej historii Polski.

Niech za komentarz tego obrazu posłużą słowa Stanisława Witkiewicza:

Oto olbrzymia pracownia malarska, w której [...] leci tłum wszystkich tych postaci, które wypełniały dotąd jego obrazy. Cała ta walcząca i cierpiąca Polska, zbrojna w kosy i krzyże [...] z modlitwą i przekleństwem, zapalem i rozpaczą, z tem wszystkim, co stanowi treść życia narodu w niewoli [...] napelnia sobą całą pracownię [...], ale tam w głębi, przed sztalugą, bez ruchu malarz nie widzi nic [...]. Melancholia za oknem pochłania cały blask światła i nie dopuszcza go do duszy artysty.

Stanisław Witkiewicz,
Jacek Malczewski (fragment) „Krytyka”, 1903.

zadanie 1. a/ secesja, b/ ekspresjonizm, c/ impresjonizm

zadanie 1. Artur Górski tworzona w duchu romantyzmu, wyrażająca emocje i uczucia, odzwierciedlająca stany duszy, nierealistyczna.
Stanisław Przybyszewski: wyrażała w swym wyrazie, dającą nadzieję Polakom, żarliwa, krępująca podskok tożsamość, podnosiła i uczucia, odzwierciedlająca stany duszy, nierealistyczna.

MILENA KOLIBCZYŃSKA

WIRTUALNY REJS EDUKACYJNY. SEKCJA KULTURALNO-OŚWIATOWA

6. Kulturadostępna.pl

Ten portal wart jest polecenia w całości – znajdziecie tam mnóstwo, mnóstwo, mnóstwo kultury, ciekawe wydarzenia, miejsca, zbiór warty uwagi linków i aplikacji poświęconych poszczególnym dyscyplinom artystycznym, edukacji, wirtualne spacerzy, darmowe zasoby. Ja polecam szczególnie zakładkę „edukacja online”. To rodzaj kulturalnego kalendarza z najciekawszymi wydarzeniami online, jakie lada moment będą miały miejsce na terenie kraju. Gdy pisałam te słowa, w kalendarzu były m.in.: straszny spacer po warszawskiej Starówce, wykład o antycznych inspiracjach w sztuce, spektakl „Kot w butach”, warsztaty animacji komputerowej i haf-towania itd., itp.

7. e-Zabytek.pl

e-Zabytek to platforma umożliwiająca przeglądanie różnorodnych informacji o polskich zabytkach. Są one pogrupowane na różne sposoby – można wybierać te z interesującego nas okresu, te w naszej okolicy, te uznane za Pomnik Historii, te z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO. Portal umożliwia także przeglądanie zasobów plików prezentujących polskie zabytki w formie zdjęć, modeli 3D i filmów zamieszczonych w repozytorium.

8. Ciekawostki historyczne.pl

To strona internetowa najpopularniejszego magazynu o historii w Polsce. Znajdziecie tam ciekawe artykuły, interesujące książki, komentarze ekspertów. Poznacie historię, jakiej nie znaliście. Przykładowe tematy artykułów? „Czarnoskórzy Sarmaci w szlacheckiej Polsce”, „Zabójczy poród, trucizna w winie, kiła i... przejedzenie. Na co umierały polskie królowe?”, „Niespełniona miłość Tadeusza Kościuszki. Nasz bohater narodowy był zbyt ubogi, by poślubić ukochaną, więc postanowił ją porwać”. Teksty są dość krótkie, bogato ilustrowane. Zaręczam – ciekawostki historyczne.pl wciągają jak seriale na pewnej znanej platformie z czerwoną literką w logo. Dostępne także na Facebooku!

9. Dzieje.pl

Portal Dzieje.pl to codzienny serwis historyczny. Każdego dnia pojawia się na nim świeża porcja artykułów dotyczących przede wszystkim historii Polski XX wieku i najnowszej, a także materiały wideo, filmy dokumentalne, archiwalne fotografie, dokumenty oraz infografiki i mapy. Zamieszczono tu wiadomości o najważniejszych rocznicach i zapowiedzi najciekawszych wydarzeń związanych z historią i kulturą.

Portal można współtworzyć. W module „Wasze historie” publikowane są nadsyłane przez czytelników teksty i zdjęcia dotyczące historii lokalnych, zapomnianych zabytków, nieznanymi postaciami czy opowieści rodzinnych związanych z dziejami Polski.

Portal Dzieje.pl prowadzony jest przez Muzeum Historii Polski oraz Polską Agencję Prasową pod patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

10. Niepospolici.pl

Bardzo przyjemna dla oka strona z opowieściami o życiu niepospolitych Polek i Polaków działających w okresie międzywojennym. Bodo, Ordonka, Zglenicki, Banach, Kwiatkowski, postacie znane i mniej znane, ciekawostki, anegdoty, piękne zdjęcia. Przykładowe tytuły artykułów: „Polki emancypowały się, zanim to było modne”, „Lans Bodo i Piłsudskiego w górskich kurortach”, „Luxtorpeda. Szybka, śliczna i polska”, „Wedel poleciał w stódki kulkki”.

11. Ninateka.pl

Ninateka to platforma internetowa, na której udostępniane są zasoby Narodowego Instytutu Audio-wizualnego. W jej zasobach znajduje się ponad sześć tysięcy filmów, spektakli, koncertów, słuchowisk i programów publicystycznych dostępnych legalnie i bezpłatnie.

MILENA KOLIBCZYŃSKA

Najciekawsze spektakle teatralne (dla młodszych i tych już dorosłych), polskie bajki z dawnych lat (Uszatek!), słuchowiska dla dzieci, klasyczne animacje, kultowe dokumenty – znajdziecie właśnie pod tym adresem. Jest tu także wyszukiwarka motywów – wpisać można do niej cokolwiek, a strona zaproponuje nam filmy, słuchowiska, dokumenty związane z danym tematem. Ja wpisałam „pszczoły” (nie wiem dlaczego). Strona podsunęła mi animację o pszczołach z muzyką Pendereckiego, bajkę o Szewczyku Dratewce (występują w niej pszczoły), wywiad z aktorem Wojciechem Meczaldowskim, którego pasją – jak się okazuje – są właśnie te owady i audycję o Jerzym Ficowskim (to pisarz, poeta, wielbiciel Schulza i Leśmiana, tłumacz i badacz kultury cygańskiej, odkrywca Papuszy – z audycji dowiadujemy się, że jego pasją w młodości była entomologia, audycję ilustruje także wiersz Leśmiana „Pszczoły”). Już widzę zabójcze wypracowanie powstałe na podstawie tych wyników wyszukiwania, a zatytułowane „Pszczoły we współczesnej kulturze polskiej”.

12. Polona.pl

Nowoczesny portal, który udostępnia w sieci zbiory Biblioteki Narodowej. Dzięki niemu możecie korzystać z jej skarbcza i magazynów. Polona.pl pozwala także prezentować zbiory innych instytucji kultury, umożliwia współpracę z innymi użytkownikami portalu i tworzenie szlaków na cyfrowej mapie świata. W serwisie znajdują się publikacje historyczne – starodruki, rękopisy, mapy i atlasy historyczne oraz druki ulotne. Bardzo przydatna jest zakładka „kolekcje”. Znajdziecie tam np. zbiór elementarzy od końca XVIII do początków XX wieku, zestawy dotyczące Kraszewskiego, II wojny światowej, fantastyki, Themersonów, literatury jidysz czy Adama Mickiewicza (a w nim – książki, grafiki, zdjęcia i rękopisy). Jest nawet kolekcja wydawnictw związanych z Walentynkami.

WIRTUALNY REJS EDUKACYJNY. SEKCJA KULTURALNO-OŚWIATOWA

13. Wolnelektury.pl

To ponad 5 000 książek, wierszy, obrazów, opracowań i audiobooków, z których można korzystać zupełnie za darmo. Książki pogrupowane są na różne sposoby – kolekcjami, autorami oraz – co niezwykle przydatne – motywami i tematami (znajdziecie tam np. listę książek, w której pojawia się motyw pająka). Wśród wolnych lektur znajdziecie te zalecane do użytku szkolnego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Wszystkie są odpowiednio opracowane – opatrzone przypisami, motywami i udostępnione w kilku formatach. Wszystkie można zgodnie z prawem bezpłatnie przeglądać, słuchać, ściągać na swój komputer, a także udostępniać innym i cytować.

14. Staropolska.pl

Chyba najmniej doceniany a niezwykle ciekawy okres literacki w jednym miejscu. Anonimowi dziejopisarze, Biernat z Lublina, Kochanowski, Szymonowicz, Sęp Szarzyński i Morsztyn pod jednym adresem. Teksty źródłowe, fragmenty dramatów i wiersze, analizy i opracowania, pojawiające się wciąż nowe artykuły, zbiór linków pomocnych w zgłębianiu

tajemnic Biblii, epok Średniowiecza, Renesansu i Baroku, imponujący zbiór linków, pod którymi znajdziemy księgozbiory online, encyklopedie, archiwa, słowniki i biblioteki.

15. Poradnia.pwn.pl

Adres-ratunek dla wszystkich mających językowe wątpliwości. Kryje się pod nim internetowa poradnia językowa Państwowego Wydawnictwa Naukowego działająca pod kierunkiem dr hab. Katarzyny Kłosińskiej z Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, przewodniczącej Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Pomagają jej eksperci – uznani polscy językoznawcy, m.in. prof. Małgorzata Marcjanik, prof. Kazimierz Sikora, dr Adam Wolański, dr Maciej Malinowski.

Pytania – gdzie postawić przecinek, jak odmienić, jak skrócić, skąd wziąć się dany wyraz, co dany wyraz właściwie oznacza – wysyłamy do poradni mailem, tą samą drogą nadchodzi odpowiedź. Jeśli nasz problem jest ciekawy – doczekamy się publikacji pytania (wraz z odpowiedzią, rzecz jasna). Uwaga, warto wiedzieć – poradnia zaznacza, że nie odrabia lekcji za uczniów. ●